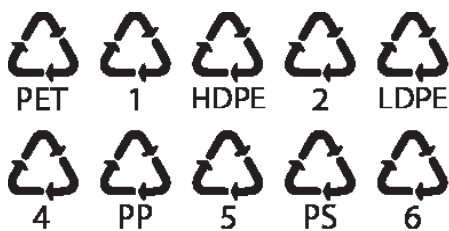

Třídím, třídíš, třídíte...

Podle statistik dvě třetiny Čechů třídí odpad a třídění odpadu se tak stává v dnešní době součástí dobrého vychování. Třídít odpad se dnes učí už děti v mateřských školách. Těm, kteří o třídění odpadu přemýšlí, se ale ještě stává, že drží v ruce nějaký odpad a ptají se sami sebe „co s ním?“, „vymýt nebo nevymývat?“, „nebo raději dát do směsného odpadu?“. Pro ty, co o třídění odpadu přemýšlí, je tu několik rad.

PLASTY – SMĚS

Nejdříve si připomeneme, že směsný plastový odpad se v naší obci sváží jednou měsíčně v pevně stanovených termínech systémem svozu pytlů dům od domu, tedy ze stanovišť popelnic. Do černého plastového pytle o objemu 110 l se vejde (po sešlápnutí všeho, co se dá) poměrně dost různých plastových obalů, takže plný pytel se směsným plastovým odpadem váží okolo 3 kg. Směsný plastový odpad lze také házet do žlutých kontejnerů, které budou v nejbližší době umístěny k oběma prodejnám Konzum. Do směsného plastového odpadu patří:

PET lahve, číré plastové fólie, číré obaly bez potisku (např. polyethylén, mikrotén, strečová fólie), ostatní směsný plast (např. barevné fólie a obaly, fólie a obaly s potiskem, plastové kelímky, igelitové tašky, obaly z celofánu, plastové hračky a potřeby pro domácnost, polystyren), obaly a výrobky označené některým z následujících symbolů:
1 PET (polyethylen-tereftalát),
2 HDPE (polyethylen vysoké

hustoty), 3 PVC (polyvinylchlorid), 4 LDPE (polyethylen nízké hustoty), 5 PP (polypropylen), 6 PS (polystyren) a 7 – 19 (ostatní druhy plastů).

Mezi směsný plastový odpad nepatří obaly od nebezpečných látek, jako jsou např. motorové oleje, žíraviny a barvy, dále podlahové krytiny z PVC, novodurové trubky, guma, molitan (tyto věci patří buď do směsného odpadu nebo do nebezpečného odpadu), obaly a výrobky označené jinými symboly. Všichni také víme, že směsný plastový odpad putuje do třídičky plastů a proto **je dobré, aby byl plast pokud možno čistý a suchý**, aby v pytlích nezasmrádal a neplesnivěl, protože nikdo z nás by pak u takové třídičky pracovat nechtěl. Nabízí se ale otázka jak moc čistý by plast měl být. Někdo už je naučený doplňovat např. plastovými kelímky a vaničkami myčku nádobí, ale běžné vymytí zbytků jídel trochou vody ve dřezu stačí. Při troše šikovnosti lze opakovaně malým množstvím vody vymýt např. i obal od kečupu nebo tubu od pasty na zuby. Obecně ale platí, že obaly od drogistického zboží jako od šampónů, sprchových gelů, tekutých mýdel, jarů, aviváží a tekutých pracích prášků se po úplném vypořádání ani vymývat nemusí, protože se nejedná o nebezpečné látky a navíc pěkně voní. **Velkým problémem je mastnota.**

Plastovou lahev od rostlinného oleje, vaničku od másla, tubu od mastného krému nebo mastnou folii je potřeba pořádně umýt. Do plastů patří tento obal až po pečlivém omytí teplou vodou a přípravkem na mytí nádobí. Pokud někdo nechce tyto mastné plasty omývat, ať je raději dá do směsného odpadu. Jinak menší množství čistých polystyrenových obalů ve směsném plastovém odpadu být může, ale větší množství např. stavebního polystyrenu čistého nebo se zbytky omítky rozhodně do kontejnerů nebo pytlů se směsným plastem nepatří.

NÁPOJOVÉ KARTONY

Nápojové kartony (4-6 vrstvé obaly obsahující papír, několik vrstev polypropylenu a případně i hliník) se v naší obci sváží jednou měsíčně v pevně stanovených termínech systémem svozu pytlů dům od domu, tedy ze stanovišť popelnic. Do speciálního oranžového pytle o objemu 50 l se vejde po sešlápnutí poměrně dost např. krabic od mléka, takže plný pytel s těmito

sešlápnutými obaly váží okolo 5 kg. Mezi nápojové kartóny patří:

krabice od mléka a jiných mléčných výrobků, krabice od džusů a vín, obaly a výrobky označené symbolem 81 C/PAP (převládá papír) nebo 84 C/PAP/ALU (převládá papír a hliník).

Vždy je nutné tyto obaly pečlivě vypláchnout trochou vody (protřepat) a nechat uschnout. Protože nevymyté obaly zejména od mléka a mléčných výrobků značně zasmrádají, do tohoto vytríděného odpadu vůbec nepatří. Zvláštní pozornost by se měla věnovat obalům od mastných výrobků jako je smetana a šlehačka, tento obal patří do nápojových kartonů až po pečlivém vymytí teplou vodou a přípravkem na mytí nádobí. Pokud někdo nechce tyto mastné obaly vymývat, ať je raději dá do směsného odpadu.

PAPÍR

Papírový odpad se v naší obci sváží jednou měsíčně v pevně stanovených termínech systémem svozu balíků dům od domu, tedy ze stanovišť popelnic. Svázaný balík zvlášť s papírem a zvlášť s kartonem (lepenkou) by měl vážit okolo 10 kg. Do papírového odpadu patří:

noviny, časopisy, letáky, kartony, hladká a vlnitá papírová lepenka, balicí papír, kancelářský papír, papírové sáčky, obálky, sešity, knihy a další obaly a výrobky označené některým z následujících symbolů: 20 PAP (vlnitá lepenka – papír), 21 PAP (hladká lepenka – papír) a 22 PAP (pa-

pír). **Obálky s fóliovými okénky nebo papír s kancelářskými sponkami lze s klidem zařadit mezi papírový odpad.** Během jeho dalšího zpracování dojde k jejich oddělení. Pouze u bublinkových obálek je potřeba odstranit jejich plastový vnitřek.

Mezi papírový odpad (který se ve městech sbírá do modrých kontejnerů na papír), ale nepatří uhlový papír (kopírák), voskovaný papír, laminovaný papír (některé vrchní obaly knih), použité i nepoužité pleny, použité papírové kapesníčky nebo jinak znečištěný (mastný) a mokry papír (tyto věci patří do směsného odpadu), obaly a výrobky označené jinými symboly. **Ve městech se běžně do papírového odpadu hází i obaly od vajčiček a roličky od toaletního papíru. To je ale zbytečné,** protože tento papír je už tolikrát recyklován (nejvíce lze recyklovat sedmkrát) a má tak krátká vlákna, že už z něho papír nelze vyrobit a s klidným svědomím ho tedy můžeme vyhodit do směsného odpadu nebo ještě lépe zkompostovat (v rodinných domech s kotli na pevná paliva lze tento papír na rozdíl od barevných časopisů, letáků a lepenky použít na zátap).

SKLO

Sklo se v naší obci sbírá do kontejnerů bílých na čiré (nebarvené) sklo, zelených na barevné sklo, případně zelených otevřených na tabulové sklo a větší skleněný odpad, který se nevejde do otvoru uzavřených kontejnerů. Kontejnery jsou umístěny na čtyřech stanovištích:

u zastávky v Nepomukách, u obou prodejen Konzum a u zastávky U čerpadla. Do skleněného odpadu patří:

nevratné skleněné lahve zbavené hliníkových nebo plastových uzávěrů a obalů, různé zavařovací sklenice, tabulové sklo (např. z oken a dveří) a další obaly a výrobky označené některým z následujících symbolů: 70 GL (bílé sklo), 71 GL (zelené sklo) a 72 GL (hnědé sklo).

Mezi skleněný odpad nepatří skleněné obaly od léčiv (zbytky léčiv nutno odevzdat i s obalem ve vybraných lékárnách. Mohli by kontaminovat vodu nebo půdu a ani čistírna odpadních vod si s nimi většinou neporadí. Dále sem nepatří sklo s drátěnou výztuží, zrcadla a jiná zlacená nebo pokovená skla, autoskla, keramika, porcelán, žárovky, zářivky, televizní obrazovky, monitory. Tyto věci patří buď do směsného, nebo nebezpečného odpadu. Stejně tak jako obaly a výrobky označené jinými symboly.

KOVY

Kovový odpad zahrnující veškerý železný šrot, případně jiné vytríděné kovy, je většina občanů navyklá odvázet do výkupu druhotných surovin. Další možností je jeho odevzdání do kontejneru na kovový odpad, který je přistaven v rámci svozu velkoobjemového směsného odpadu na jaře a na podzim v pevně stanovených termínech. Někdo se už naučil vymývat i plechovky od potravin nebo krmiva pro psy a kočky a strádá je ke kovovému odpadu do výkupu. Problémem jsou hliníkové obaly, se kterými se setkáváme denně, jako jsou víčka od jogurtů a jiných mléčných výrobků. Kdo má myčku nádobí, tak se možná naučil doplňovat

tyto hliníkové obaly do příborníku této myčky, ostatní je zřejmě hází do směsného odpadu, i když je to škoda, protože je možné za rok nasbírat i kilo tohoto odpadu a poté ho odevzdat ve výkupu s ostatními kovy. Kdo si kupuje nápoje v hliníkových obalech, tak je schopen nastřádat tohoto hliníkového odpadu i mnohem více.

TEXTIL

Textil lze v naší obci odkládat do bílého kontejneru firmy DIMA-TEX CS, spol. s r.o., který je umístěn u spodního Konzumu. Do tohoto kontejneru patří:

veškeré nepotřebné ošacení (i děravé), ložní prádlo, záclony, bytové textilie, ručníky, ubrusy, párovaná nositelná obuv a funkční hračky. Vše zabalené a zavázané do igelitových tašek nebo pytlů, protože volný textil by se při vyvážení a manipulaci mohl znehodnotit.

Mezi tento textilní odpad nepatří koberce, matrace, molitan, stany, spací pytle, netextilní materiály, ani výrazně znečištěné a mokré textilie. Vytríděné oděvy a textilní materiály se používají jako surovina pro výrobu čistících hadrů, plachetek, netkaných textilií apod. Část ošacení vhodná k dalšímu nošení je věnována charitativním organizacím. V obci probíhá dvakrát ročně sběr textilu, který pořádá Diakonie Broumov.

NEBEZPEČNÝ ODPAD

Všichni doma máme i spoustu tzv. nebezpečného odpadu, jedná se o obal nebo výrobek, na kterém je symbol přeškrtnuté popelnice

VYSOCE
HOŘLAVÝ

ŽÍRAVÝ

OXIDUJÍCÍ

VÝBUŠNÝ

NEBEZPEČNÝ PRO
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

TOXICKÝ

DŘÁŽDIVÝ

ZDRAVÍ
ŠKODLIVÝ

a tento odpad nepatří do žádného kontejneru, ani do toho na směsný odpad. Konkrétní nebezpečné vlastnosti většinou popisují další grafické symboly v oranžovém poli, které prozradí, jestli je konkrétní věc či použitý materiál toxický, žíravý, hořlavý, dráždivý, výbušný, infekční či jinak škodlivý. Musí zde být také konkrétně popsáno, jakou nebezpečnou látku výrobek obsahuje. Patří mezi ně již zmiňované:

zbytky léčiv, dále zbytky ropných produktů, olejů, syntetických barev (náterů), laků, ředidel, mořidel, lepidel (pryskyřic), žíravín (kyselin a louhů) a pesticidů i s jejich obaly. Dráždivé či

jedovaté látky obsahují i některé čistící a úklidové prostředky. Jak naložit s odpadem obsahujícím zbytky těchto látek se dozvíte na jejich etiketě. **Přepálený kuchyňský olej a tuky ze smažení ve fritovacích hrncích a na pánvích je dobré slévat např. do PET lahve a tu pak odevzdat do nebezpečného odpadu**, protože tuk po vylití do dřezu nebo do záchodu škodí nejen v odpadových a kanalizačních trubkách, ale především škodí čistírnám odpadních vod. Mezi nebezpečný odpad také patří většina elektroodpadu, což je drobná elektronika (např. mobilní telefony), některé domácí spotřebiče (např. ledničky, mrazničky, televize, počítače), dále zářivky a jiné výrobky obsahující rtuť (např. staré rtuťové teploměry), výbojky, akumulátory, galvanické články (baterie), náplně do tiskáren (tonery), pneumatiky, asfaltová lepenka a eternit. Naprostou většinu vysloužilých elektrospotřebičů je možné vrátit zpět prodejci.

Dnes již při koupi takového výrobku platíme předem tzv. recylační poplatek, který slouží k tomuto účelu. Elektroodpad je v naší obci možno odevzdat do sběrného místa obce (čp. 89) každou druhou sobotu v pevně stanovených termínech. Ostatní nebezpečný odpad je odebírán v rámci svozu velkoobjemového směsného odpadu na jaře a na podzim v pevně stanovených termínech. **Navíc je možné v přízemí obecního úřadu odevzdat do oddělených nádob úsporné světelné zdroje (Ekolamp), malé baterie a drobný elektroodpad (Asekol), tonery a cartridge.** V nejbližší době budou k oběma prodejnám Konzum umístěny ještě dva kontejnery firmy Elektrowin na malé elektrospotřebiče.

BLOODPAD

Vzhledem k tomu, že většina lidí v naší obci bydlí v rodinných domech se zahrádkou nebo zahradou, neměl by být problém veškeré organické zbytky z domácnosti kompostovat. Je to nejjednodušší, nejrychlejší a nejlevnější způsob návratu organického materiálu zpět do přírody. Většinu tohoto odpadu tvoří:

slupky a zbytky z ovoce a zeleniny, čajové sáčky, kávový odpad a odpad ze zahrady - tráva, listí, větve a uvadlé květiny. Není problém do kompostu přidat i několikrát recyklovaný papír jako jsou obaly od vajec, roličky od toaletního papíru, nebo staré žíhové nebo textilní matrace. Vše je spolehlivě biologicky rozložitelné.

Čím více správně vytríděného odpadu obec odvede, tím více peněz za něj obdrží. Každý pytel správně vytríděného odpadu tedy přímo ovlivňuje cenu za odpady pro následující období.

ZÁVĚR

Když se budeme řídit výše uvedenými pravidly pro třídění odpadu, zjistíme, že nám směsného odpadu do popelnic moc nezbyde. To je dobře, protože čím méně směsného odpadu, tím méně se ho bude muset dopravit na skládku a náklady obce se sníží, bonusy za vytríděný odpad se naopak zvýší, čímž se poplatky za odpad nebudou muset zvyšovat a mohly by se i snížit. Další zásadou by v naší obci mělo být, že se pytle s vytríděnými plasty nebo nápojovými kartony a balíky s papírem budou dávat výhradně na svozová místa popelnic v den svozu odpadu dům od domu. Kdo nemá svozové místo, tak odpad umístí na svozové místo popelnic nejbližší od jeho bydliště. Odnášení tohoto vytríděného odpadu do sběrného dvora v čp. 89 o sobotách není přípustné, protože odevzdáním ve sběrném dvoře obec ztrácí bonusy za tento vytríděný odpad a navíc jí vzniká povinnost umístit včas větší množství donesených pytlů od občanů na nejbližší svozové místo popelnic. Velkou důležitostí by měl každý přikládat čárovým kódům, které obdržel

od obce. Za každý vytríděný adresný odpad, kde je na pytli nebo balíku kvalitně nalepen čárový kód (takže se nerozmočí ani neodlepí) a projde úspěšně čtečkou při svozu, dostane obec bonus. Bonus naopak nedostane, jestliže odpad není polepen a tedy jednoznačně identifikovatelný. Proto je dobré čárové kódy pro případ špatného počasí vždy přelepit izolepou. Potom je důležitá zpětná kontrola, jestli každému souhlasí počet odevzdaných označených pytlů se skutečným počtem odvezených pytlů načtených čtečkou (po svozu jsou seznamy na vývěskách). Pokud se stane, že se nějaký odpad nenačetl, je potřeba to reklamovat přímo u pana Janouška (tel: 603 244 630), který to prověří a v kladném případě dodatečně přiřadí odpad k dané osobě. Opravenou verzi je potřeba ještě prověřit na obci, jestli byl dodatečně uznaný odpad opravdu přiřazen danému člověku z důvodu uplatnění roční slevy.

Eugenie Dřimalová